

KOGERKERKGEMEENTE ZONDAG 21 APRIL 2024

Orgelmuziek

Welkom

Stilte

Drempelgebed

Aanvangslied: 'In de veelheid van geluiden', lied 283: 1, 2 en 3

Bemoediging

oud.l. Onze hulp is in de Naam van de ENE

gem. **de Heer van hemel en aarde**

oud.l. Eeuwige onze God keer U naar ons toe

gem. **en doe ons leven met hart en ziel**

Aanvangslied: 'In de veelheid van geluiden', lied 283: 4 en 5

Kyriëgebed

Laten wij bidden.

Goede herder, wij roepen U aan:

Om mensen die hun leven wagen voor anderen.

Om mensen die geen zelfbehoud kennen.

Om mensen die de kwetsbaren beschermen.

Om mensen die de zieken verzorgen.

Om mensen die de gewonden niet aan hun lot overlaten.

Om mensen die de verjaagden terughalen.

Om mensen die blijven zoeken naar wie verdwaald is.

Om al deze mensen die zorgen voor uw schapen:

Eeuwige, ontferm U over hen!

Glorialied: 'U kennen, uit en tot U leven', lied 653: 1, 2, 5 en 6

Uit de Bijbel: Ezechiël 34:1-11

De Eeuwige richtte zich tot mij, de profeet Ezechiël:

'Mensenkind, profeteer tegen de herders van Israël,

profeteer en zeg tegen hen:

"Dit zegt God, de Eeuwige:

Wee jullie, herders van Israël, want jullie hebben alleen jezelf geweid! Horen herders niet hun schapen te weiden?

Jullie eten wel van hun kaas,

jullie gebruiken hun wol voor je kleren

en jullie slachten de vette dieren,

maar de schapen weiden, dat doen jullie niet.

Zwakke dieren hebben jullie niet laten aansterken,

zieke dieren niet genezen,

gewonde dieren niet verbonden,

verjaagde dieren niet teruggehaald,

verdwaalde dieren niet gezocht –

jullie hebben de dieren hard en wreed behandeld.

Zonder herder raakten ze verstrooid,

en werden ze door wilde dieren verslonden.

Mijn schapen zijn verstrooid,

ze dwalen rond in de bergen en hoog in de heuvels;
over heel het aardoppervlak raken ze verstrooid,
en er is niemand die naar ze omziet,
niemand die naar ze op zoek gaat.

Daarom, herders, luister naar de woorden van de Eeuwige:
Zo waar Ik leef – spreekt God, de Eeuwige –,
mijn schapen hadden geen herder,
ze werden weggeroofd
en door de wilde dieren verslonden;
en jullie, herders, keken niet naar mijn schapen om,
jullie hebben alleen jezelf geweid maar niet mijn schapen!

Daarom, herders, luister naar de woorden van de Eeuwige:
Dit zegt God, de Eeuwige:
Ik keer me tegen de herders en eis mijn schapen op;
zij zullen ze niet meer mogen weiden.
Ook zullen ze niet langer zichzelf weiden:
Ik zal mijn schapen uit hun mond redden,
zij zullen ze niet meer eten!

Dit zegt God, de Eeuwige:
Ik zal zelf naar mijn schapen omzien en zelf voor ze zorgen.

Zingen: 'De Heer is mijn herder', psalm 23b: 1, 2 en 3

Uit de Bijbel: Johannes 10: 11-16 (vertaling: Marie van der Zeyde)

Ik ben de ware herder.
De ware herder staat met zijn leven in voor zijn schapen.
De man die in loondienst staat,
die geen herder is en van wie het de eigen schapen niet zijn,
als die de wolf ziet komen,
dan laat hij zijn schapen in de steek en vlucht,
en de wolf maakt ze buit en jaagt de kudde uiteen, -
want die man is een huurling:
hem kunnen de schapen niet schelen.
Ik ben de ware herder.
Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen Mij, -
zó, als de Vader Mij kent,
en zoals Ik de Vader ken
en Ik sta met mijn leven in voor mijn schapen.
Nog andere schapen heb Ik,
niet afkomstig uit deze schaapskooi.
Ook die moet Ik voorgaan,
zij zullen luisteren naar mijn stem;
en dan zal het worden één kudde, één herder.

Zingen: 'De Heer is mijn herder', psalm 23b: 4 en 5

Overweging

De herder is in de Bijbel een rijk gevuld begrip.
Het is een beeld dat steeds weer terugkomt.
Want nauwelijks is de mens door de Eeuwige geboetseerd, of hij wordt herder.
Abel is de eerste.

En alle aartsvaders- en ook moeders na hem komen van achter de schapen vandaan:
Abraham, Lot, Isaak, Rachel, Jakob, Jozef en zijn broers, Mozes.

En als het volk eenmaal gevestigd is in het beloofde land en om een koning vraagt wordt ook die geroepen vanaf het veld.

De eerste koning, Saul, is als een zorgzame herder op zoek naar verdwaalde ezelinnen van zijn vader.
En daarna is het de beurt aan David, die, als de profeet Samuël hem tot koning wil zalven, niet thuis is omdat hij de schapen hoedt.

Ieder die in de Bijbel tot leiderschap wordt geroepen door de Eeuwige ontvangt daarmee het ambt van herder.

Want alleen met herderlijk leiderschap kan een land daadwerkelijk het beloofde land worden.

De herder is in de Bijbel het ware beeld van de mens.

En in dat beeld, in die roeping, ligt bescherming besloten.

Herder zijn is een hoedende taak, een zorgzame taak.

Herders zijn met ziel en zaligheid toegewijd.

Herders zetten alles op alles voor hun kudde.

Als herder vindt de mens zijn ware bestemming.

Zo heeft de Eeuwige de mens vanaf den beginne bedoeld.

En door voor elkaar te zorgen, elkaar te hoeden, te voeden,

kan de mens iets weerspiegelen van dé herder bij uitstek: de Eeuwige.

Die zijn volk behoedt en voorgaat, door de woestijn, naar een veilige en vruchtbare plek.

Het land dat de belofte in zich heeft om één grote paradijselijke tuin te zijn voor de schapen.

Een uitgestrekte groene, grazige weide,

waar waterbronnen ontspringen, wijnranken bloeien,

waar rijpe korenhalmen wachten om geoogst te worden.

Brood en de vrucht van de wijkstok in overvloed.

Een tuin, een land, de hele aarde, waar geen honger en dorst meer is, waar al het gevaar voor de schapen is geweken.

Dat visioen lijkt vandaag wel verder weg dan ooit.

Maar vergeet niet dat, net als nu, ook in Bijbelse tijden die tuin,

waar wij op onze plek zijn, vaak ver uit zicht was.

Zo heeft de profeet Ezechiël het over herders die in alles het tegenovergestelde doen van wat de Eeuwige van hen verwacht.

En Jezus heeft het over ingehuurde herders, die bij het minste of geringste gevaar weglopen van de kudde.
Zulke mensen verdienen de naam 'herder' niet.

Wij hebben in de wereld andere herders nodig.

En die zijn er gelukkig ook.

Op allerlei plaatsen zijn er mensen die 'herderen'.

Denk aan de buurtwerker in het buurthuis om de hoek,

of een basisschooljuf,

denk aan een wijkagent,

en vul zelf maar aan.

En niet alleen professionals kunnen 'herderen'.

Iemand heeft in zijn leven misschien wel klappen opgevangen voor een ander.

Medemensen beschermd tegen gevaar, tegen haat.

Iemand heeft vanuit gastvrijheid een veilige plek aangeboden.

Iemand heeft misschien in stilte en zonder ophef liefdevol voor de aarde gezorgd.

Wij kunnen allemaal 'herderen'.

Dit werkwoord bestaat niet, maar we gebruiken het gewoon:

ik herder, jij herdert, en wij herderen.

Bij het voorbereiden van deze zondag schoot mij een verhaal te binnen over een herder, die ook min of meer ongezien 'herderde'.

Het speelt in Frankrijk. In een verlaten deel van de Provence.

Het begint nog voor de eerste wereldoorlog en eindigt na de tweede.

Maar eigenlijk eindigt het niet, want wat deze herder deed kent geen einde.

Het is me altijd bijgebleven en misschien kennen sommigen van jullie het ook.

De verteller is een wandelaar, die rond 1913, bij toeval deze herder ontmoet.
Het boekje, met prachtige tekeningen, is te lang om voor te lezen, daarom een samenvatting.

Toen ik mijn lange wandeltocht door de Haute Provence begon, bevond ik me binnen enkele dagen in een weergaloze verlatenheid, een woestenij, er groeide niets anders dan wilde lavendel.
Ik sloeg mijn kamp op naast een verlaten dorp.
Sinds de vorige avond had ik geen water meer.
Er zou hier toch ergens een bron of put moeten zijn.
Er was ook een bron, maar opgedroogd.
Elk leven was hier verdwenen. Ik moest mijn kamp opbreken.
Maar na vijf uur lopen had ik nog altijd geen water gevonden.
Overal heerste dezelfde dorheid.
Ik meende dat ik in de verte een kleine, donkere gestalte waarnam.
Op goed geluk liep ik erheen. Het was een herder.
Een dertigtal schapen lag op de gloeiende grond naast hem te rusten.
Hij liet me uit zijn veldfles drinken en nam me mee naar zijn huis.
Hij putte daar water uit een zeer diepe, natuurlijke put.
Hij sprak weinig.
Maar je voelde dat hij zeker was van zichzelf en vol vertrouwen.
Dat was merkwaardig in dat van alles beroofde land.
Die avond liet hij me meeëten van zijn soep.
En het had onmiddellijk vanzelf gesproken dat ik er de nacht zou doorbrengen.
Na onze maaltijd haalde de herder een zakje, en stortte dat leeg op tafel. Er rolden eikels uit.
Hij begon die zeer aandachtig stuk voor stuk te onderzoeken en scheidde de goede van de slechte.
Ik stelde hem voor te helpen.
Hij zei me dat hij het alleen moest doen.
Toen hij honderd volmaakte eikels voor zich had liggen, stopte hij en gingen we slapen.
De volgende morgen vroeg ik hem toestemming om nog een dag te blijven.
Want ik wilde er meer van weten.
Voordat hij vertrok doopte hij het zakje met de eikels in een emmer met water.
En het viel me op dat hij in plaats van een stok een duimdikke ijzeren staf van anderhalve meter lengte meenam.
Hij liet de kleine kudde over aan zijn hond en klom omhoog.
Daar aangekomen begon hij zijn ijzeren staaf in de bodem te steken.
Zo maakte hij een gaatje, waarin hij een eikel legde.
Hij plantte eikenbomen.
Ik vroeg hem of het zijn grond was. Hij zei me van niet.
Zo plantte hij zijn honderd eikels met uiterste zorg.
Na het middagmaal vuurde ik mijn vragen op hem af.
Sinds drie jaar plantte hij bomen daar in die verlatenheid.
Hij had er honderdduizend geplant.
Daarvan waren er twintigduizend opgekomen.
Daarvan dacht hij nog eens de helft te verspelen door knaagdieren. Bleven er dus tienduizend eiken over, die zouden groeien op een plaats waar voorheen niets was.
Hij heette Elzéard Bouffier.
En na het verlies van zijn zoon en vrouw had hij zich teruggetrokken in de eenzaamheid.
Hij had vastgesteld dat dit land ten onder ging door gebrek aan bomen en had het besluit genomen daar iets aan te doen.
Ik zei hem dat die tienduizend eiken over dertig jaar prachtig zouden zijn. Hij antwoordde eenvoudig dat als God hem liet leven,
hij er over dertig jaar nog zoveel bij geplant zou hebben dat die tienduizend zouden zijn als één druppel in de zee.
Hij bestudeerde al de voortplanting van beuken en dacht ook aan berken voor de dalen.
Het jaar daarop begon de oorlog van '14-'18.
Daarna zocht ik weer hem op.
De eiken waren nu hoger dan hij en ik.
En hij had zijn gedachten verder uitgewerkt.
Er waren beuken die tot mijn schouders kwamen tot waar het oog reikte. En hij liet me groepjes berken zien die vijf jaar oud waren.

Toen ik weer afdaalde zag ik water stromen in beekjes, die altijd droog waren geweest. En de wind droeg zaden aan.

Het was de geweldigste kettingreactie, die mij ooit onder ogen gekomen was.

In 1933 kreeg de herder bezoek van een stomverbaasde houtvester,

die hem gelastte buiten geen vuur te maken,

uit vrees dat hij daarmee de groei van dit natuurlijke woud in gevaar zou brengen.

Het project van de eenzame herder liep alleen echt gevaar in de tweede wereldoorlog. Er was toen nooit genoeg hout.

Men begon te kappen in de eiken uit 1910.

Maar ze stopten er weer mee.

Het land lag te ver van de bewoonde wereld.

De herder had er niets van gemerkt.

Hij bevond zich kilometers verderop en ging rustig door met zijn arbeid.

Ik zag hem het laatst in 1945.

Hij was toen zevenentachtig jaar.

De bus zette me af in een dorpje.

In 1913 woonden hier nog maar drie inwoners te midden van ruïnes.

Nu was alles was veranderd.

Geen rukwinden meer over de bergen, maar een zachte bries.

Het geluid van water in een bron.

Daarnaast een linde als symbool van wederopstanding.

Als ik bedenk dat één enkele mens,

dit land van belofte uit de woestenij kon doen verrijzen,

vind ik dat, ondanks alles, het mens-zijn iets bewonderenswaardigs heeft.

En voel ik een enorm respect voor die herder,

die dit Godwaardige werk tot een goed einde wist te brengen.

Eén enkele herder, of twee of meer kunnen het verschil maken.

En zo iets van die goede herder weerspiegelen.

Ik herder, jij herdert, wij herderen.

Moge het zo zijn.

Orgelmuziek

Viering van de Maaltijd van de Heer

Tafelgebed

Hier staan wij, rond deze tafel.

Mensen verzameld om te breken en te delen:

brood en wijn.

Brood hebben wij nodig om in leven te blijven.

Wijn drinken we als het feest is.

Jezus deelt het brood en de wijn met ons, zijn kudde.

Want zegt Jezus: zo zorgzaam is God ook.

Gods liefde geldt voor alle schapen.

Met het uitdelen van die oneindige liefde,

gaat Jezus verder dan wij.

Hij is de goede herder, die alle schapen verzameld,

tot één kudde.

Hij is de goede herder, die zijn schapen leidt, beschermt en voedt.

Hij is een vriend in het duister, en een gids naar het licht.

Tafellied: 'God zal je hoeden', lied 426, tweemaal

Tafelgebed: vervolg

Toen Jezus voor de laatste keer met zijn vrienden aan tafel zat nam hij het brood, dankte God, brak het brood in stukken en deelde het uit.

brood breken

Hij zei: Iedere keer als je dit doet, denk dan aan mij, aan wat ik heb gezegd en gedaan.
Dat God van je houdt, van jou, van mij, en van ieder mens.
Vergeet dat nooit.

wijn

Toen nam hij ook de beker met wijn en deelde die rond.
Drink ervan, zei hij, dit is de wijn van het koninkrijk.
Zo zou het leven moeten zijn, een feest.
Vergeet dat nooit.

Wees blij dat je mij gekend hebt,
want ik heb alles voor jullie over.
Doe dan wat ik jullie voordeed en heb ook alles over voor elkaar.

Samen met allen die ons voorgingen op de weg van breken en delen, zingen we het gebed dat Jezus ons leerde.

Onze Vader (gezongen): lied 369b

Vredegroet

V. De vrede van de Eeuwige zij altijd met u
A. En met uw geest
V. Wij wisselen een teken van vrede uit.

Brood en wijn delen

Orgelmuziek

Dankgebed

God, dank U voor brood en wijn.
Dank voor Uw warmte en Uw licht.
Dank voor Jezus, de goede herder, die ons hoedt en voedt. Amen.

Slotlied: 'Ik zeg het allen dat Hij leeft', lied 642: 1, 2, 3, 4, 7 en 8

Wegzending en zegen

'Nu is op aard geen goede daad
meer tevergeefs gedaan,
want wat gij goed doet is als zaad,
dat heerlijk op zal gaan.'
Deze woorden, die we net zongen, doen denken aan het levenswerk van die Franse herder.
Laat ze ook ons inspireren nu van hier gaan als gezegende mensen.

De Eeuwige zegene en behoede u.
De Eeuwige doe haar aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Eeuwige verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen.